

Enskilda vägar

- vägsamfälligheter och samfällighetsföreningar

Denna information riktar sig till *styrelser för samfällighetsföreningar* som förvaltar enskilda vägar. Till sådana föreningar räknas numera även *vägsamfälligheter*.

Foldern informerar om *styrelsens* ansvar för att medlemmarna debiteras på ett korrekt sätt och om dess skyldighet att hålla sig med aktuella uppgifter för detta. Dessutom informeras om vissa lagändringar som främst berör vägsamfälligheter.

För *vägföreningar* (förvaltar vägar i tät bebyggelse) finns en särskild folder.

Enhetlig lagstiftning

Riksdagen har beslutat att *lagen om enskilda vägar* från 1 januari 1998 ersätts med en modernare lagstiftning. De lagar som tar över är *anläggningslagen* och *lagen om förvaltning av samfälligheter*. Viss komplettering har skett av dessa lagar. I anläggningslagen finns regler om hur man inrättar och förändrar en *gemensambetsanläggning* (vägar eller andra anläggningar som behövs för att uppfylla ett gemensamt behov). I lagen om förvaltning av samfälligheter finns regler bl a om hur man ordnar förvaltningen av en gemensambetsanläggning.

Vad ska styrelsen göra?

Styrelsen för en samfällighetsförening eller vägsamfällighet är *skyldig* att se till att det finns pengar för väghållningen.

I den mån de statliga eller kommunala bidragen inte räcker till, ska medlemmarna, dvs ägarna till de deltagande fastigheterna, stå för återstoden. Ibland kan föreningen också ta ut en slitageavgift av tillfälliga väganvändare.

Uttaxering

På förslag av styrelsen ska föreningen på stämma besluta om hur stort belopp som ska tas ut från medlemmarna. Medlemmarna ska debiteras strikt efter fastigheternas andelstal. Andelstalen kom till när vägförrättningen en gång gjordes, men kan i vissa fall ha ändrats genom myndighetsbeslut. I den mån styrelsen inte har grepp om detta, kan uppgifter hämtas från förrättningsarkiven.

Styrelsen måste följa besluten om andelstal

När en medlem klandrar ett stämmobeslut om uttaxering, blir beslutet ogiltigt om man vid fördelningsberäkningen har frångått de andelstal som bestämts av myndigheten. För utmätning av medlemsavgift genom kronofogdemyndighet är en debiteringslängd grundad på korrekta andelstal ett ofrånkomligt villkor.

Medlemsförteckningen är färskvara

Fastigheter byter ägare och ägare byter adress. En förutsättning för framgång med uttaxeringen är att fakturan går till rätt person och rätt adress. Det är därför viktigt att styrelsen håller sig med *aktuella* uppgifter.

När fastigheter har ändrats eller bytt beteckning

Är förteckningen över deltagande fastigheter och deras andelstal gammal, är det sannolikt att förändringar skett genom t ex förrättningsbeslut eller överenskommelser. Styrelsen bör förvissa sig om att förteckningen är aktuell för bl a en korrekt fakturering.

När en fastighets användningssätt har ändrats

En ny stuga har byggts, en permanentbostad har blivit fritidsbostad, mjölkproduktionen på gården har lagts ned etc. En sådan stadigvarande förändring föranleder i regel en ändrad trafikmängd från en fastighet. Fastigheten kan då få ett nytt andelstal genom att styrelsen och fastighetsägaren träffar en skriftlig överenskommelse. En speciell blankett för detta finns hos lantmäterimyndigheten. Styrelsen sänder överenskommelsen till lantmäterimyndigheten för godkännande. Efter godkännande förs uppgiften om överenskommelsen in i fastighetsregistret.

Om överenskommelse inte kan träffas, eller inte godkänns av lantmäterimyndigheten, gäller de gamla andelstalen tills dess en ny förrättning genomförts (omprövning).

Endast i vägförrättningar som görs 1998 eller senare kan finnas beslut som ger styrelsen rätt att *själv* ändra enstaka andelstal på sätt som angetts i ett sådant beslut. Gör styrelsen en sådan ändring skall den sändas in till lantmäterimyndigheten för registrering i fastighetsregistret. Underrättelse skall även skickas till fastighetsägaren.

Ändrade trafikförhållanden

Fastigheternas andelstal bygger på de trafikförutsättningar som gällde när vägförordningen gjordes. Har exempelvis en ny väg kommit till eller trafiken går åt andra håll eller är av annat slag än vid tiden för vägförordningen - då bör förordningen *omprövas*. Vid en sådan omprövning sker en dialog mellan vägingressenterna och lantmätaren. Därefter fattar denne beslut om bl a nya andelstal som avspeglar dagens och den överblickbara framtidens trafiksituation. Det finns nyligen framtagna riktvärden och normer som används vid andelstalsberäkningen.

Vägsamfälligheter bör förnya sina stadgar

Vägsamfälligheter lyder från och med 1998 under samma lag som samfällighetsföreningar (*lagen om förvaltning av samfälligheter*). Vägsamfälligheter rekommenderas därför att gå över till stadgar av den typ som samfällighetsföreningar använder. Fördelarna är bl a att:

- texten är skriven på ett modernare språk
- hänvisning sker till nu gällande lag
- omröstningsförfarandet kan bli enklare
- styrelsens storlek kan varieras mellan olika år
- moderna handböcker för samfällighetsföreningar kan användas.

En ny stadgändring skall för att bli giltig registreras vid lantmäterimyndigheten.

Några begrepp

Samfällighetsförening är den moderna formen för förvaltning av en anläggning som flera fastigheter har del i, t ex vägar eller vatten- och avloppsanläggningar. Regler finns i lagen om förvaltning av samfälligheter (SFS 1973:1150).

En samfällighetsförening bildas vanligen i samband med att man inrättar en sådan sk gemensamhetsanläggning. Ägare till fastigheter som har del i anläggningen blir automatiskt medlemmar i föreningen.

Gemensamhetsanläggning inrättas vid en lantmäteriförrättning enligt anläggningslagen (SFS 1973:1149). Förrättningen görs på ansökan, t ex av fastighetsägare vars fastigheter är betjänta av en gemensam utfart till allmän väg.

Vägsamfällighet har inrättats enligt lagen om enskilda vägar fram till 1974. De vägar (skogsbilvägar och andra vägar på landsbygden) som vägsamfälligheterna förvaltar, har på senare år successivt registrerats som gemensamhetsanläggningar. Från den 1 januari 1998 är lagen om enskilda vägar ersatt av modernare lagar - anläggningslagen och lagen om förvaltning av samfälligheter. De befintliga vägsamfälligheterna övergår då automatiskt till att bli gemensamhetsanläggningar som förvaltas av samfällighetsföreningar.

Lantmäterimyndighetens tjänster

Lantmäterimyndigheten lämnar kostnadsfritt information i allmänna frågor som rör enskilda vägar. Förrättningar och frågor som fordrar utredning måste däremot debiteras.

Lantmäterimyndigheten kan bl a utföra följande:

- *Efter ansökan ompröva en äldre förrättning i sin helhet eller i vissa delar.*
- *Efter ansökan bilda en ny gemensamhetsanläggning.*
- *Hålla sammanträde för bildande av samfällighetsförening.*
- *Följa upp förändringar i fastighetsbeståndet och medverka till överenskommelse om ändrade andelstal, inträde eller utträde ut föreningen.*
- *Uppdatera förteckningen över fastighetsägarnas namn och adresser.*
- *Leverera adressetiketter för utskick till medlemmarna.*
- *Uppdatera delägarförteckningar med anledning av ändringar i fastighetsindelningen.*
- *Medverka då avtal upprättas för att föra ihop två eller flera föreningar till en (fusion).*
- *Medverka på föreningsstämma eller styrelsemöte för att lämna råd till föreningen.*

Riksförbundet för Enskild Väghållning (REV)

Föreningar som är anslutna till REV kan vända sig till förbundet för råd och upplysningar. REV:s adress är Drottninggatan 71D, 111 36 Stockholm, tel 08-20 27 50 och fax 08-20 74 78.

Vägverket

Upplysningar om statsbidrag till enskild väghållning lämnas av Vägverkets regionkontor eller lokalkontor. Även vissa trafiksäkerhetsfrågor hanteras av Vägverkets regioner.

Statliga och kommunala lantmäterimyndigheter

Förutom de statliga lantmäterimyndigheterna finns från och med 1998 kommunala lantmäterimyndigheter i 37 kommuner, vilka svarar för fastighetsbildningen. Vissa lantmäteriförrättningar inom dessa kommuner ska dock överlämnas till den statliga lantmäterimyndigheten.

**Kontakta oss för diskussion om
Er förenings behov och för prisuppgifter.**

L A N T M Ä T E R I V E R K E T

